

Zaradi ponarejenih izdelkov se potrošniki srečujejo z več tveganji kot kdaj koli prej

- **11 % Slovencev je bilo zavedenih v nakup ponarejenega izdelka.**
- **Ponarejeni izdelki lahko pomenijo resno tveganje za njihovo varnost in zdravje.**
- **6,8 % uvoza EU (v vrednosti 121 milijard EUR) je ponaredkov.**
- **Po vsem svetu se proda za 4 milijarde EUR ponarejenih farmacevtskih izdelkov.**

Po podatkih študije [Evropski državljani in intelektualna lastnina](#), ki jo je izvedel Urad Evropske unije za intelektualno lastnino, imajo potrošniki še vedno težave pri razlikovanju med pristnim in ponarejenim blagom.

Skoraj **vsak deseti Evropejec (9 %)** je navedel, da je bil zaveden v nakup ponaredkov, pri čemer so med državami članicami EU velike razlike. Države z večjim deležem zavedenih potrošnikov so Bolgarija (19 %), Romunija (16 %) in Madžarska (15 %). Nasprotno pa imata najnižje vrednosti v EU Švedska (2 %) in Danska (3 %). Slovenija je nad evropskim povprečjem, saj je 11 % oseb poročalo, da so bile zavedene v nakup ponarejenega blaga.

V svetovnem merilu, v katerem e-trgovanje narašča, saj je po podatkih Eurostata leta 2020 več kot 70 % Evropejcev kupovalo prek spleta, je negotovost v zvezi s ponarejenimi izdelki med državljani EU še vedno zaskrbljujoča. V navedeni študiji **tretjina Evropejcev (33 %) ni bila prepričana, ali je kupila pristen izdelek.**

Po podatkih [skupne študije urada EUIPO in organizacije OECD](#) **ponaredki predstavljajo 6,8 % uvoza EU v vrednosti 121 milijard EUR** in se pojavljajo v vseh gospodarskih panogah, od kozmetike in igrač, vina in pijač ter elektronike do oblačil in celo pesticidov. Predstavljajo lahko resna tveganja za varnost in zdravje potrošnikov, zlasti zaradi izpostavljenosti nevarnim kemikalijam in drugim nevarnostim.

Zaskrbljenost zaradi ponarejenih izdelkov se je med pandemijo COVID-19 še povečala. V žarišču zaskrbljenosti zaradi njihove pojavnosti je **širjenje ponaredkov zdravil**, kot so antibiotiki in sredstva proti bolečinam, ter nedavno tudi drugih medicinskih proizvodov, kot so osebna varovalna oprema in zaščitne maske, saj kršitelji izkoriščajo negotovost ljudi glede nastajajočih načinov zdravljenja in cepiv.

Ponaredki poleg tveganj za varnost in zdravje pogosto povzročajo tudi kršitve varnosti in finančne izgube.

Tudi digitalno piratstvo je donosen trg za kršitelje. V primeru IPTV, tj. televizije prek internetnega protokola, so izgube velike. Ponudniki nezakonite IPTV v EU vsako leto zaslužijo skoraj milijardo EUR, s čimer oškodujejo ustvarjalce vsebin in zakonita podjetja.

Kazniva dejanja s področja intelektualne lastnine so dobičkonosna dejavnost, ki vključuje organizirane kriminalne združbe, več dokazov pa kaže na povezave med ponarejanjem in piratstvom ter drugimi kaznivimi dejanji, kot so trgovina s prepovedanimi drogami in ljudmi, kibernetška kriminaliteta ali goljufije.

Izvršni direktor urada EUIPO **Christian Archambeau** je dejal:

Intelektualna lastnina je ena najdragocenejših evropskih dobrin ter ključen element našega družbenega in gospodarskega okrevanja, zlasti za mala podjetja. Pandemija bolezni COVID-19 je problematiko kaznivih dejanj s področja intelektualne lastnine postavila pod drobnogled, saj se je povečalo število ponarejenih zdravil in medicinskih izdelkov, kar dodatno ogroža varnost in zdravje državljanov. To je dolgotrajna težava, pogosto povezana z drugimi vrstami nezakonitih dejavnosti, v zvezi s katero moramo nujno odločno in usklajeno ukrepati, kar je bilo nedavno ponovno opredeljeno kot ena od desetih prednostnih nalog v boju proti organiziranemu kriminalu.

MSP in KRŠITVE PRAVIC INTELEKTUALNE LASTNINE

Ponarejanje ne vpliva samo na potrošnike, temveč tudi na gospodarstvo EU ter zlasti na mala in srednja podjetja (MSP). Po podatkih [pregleda stanja MSP na področju intelektualne lastnine](#), ki ga je objavil urad EUIPO, je **vsako četrto MSP v Evropi utrpelo kršitev pravic intelektualne lastnine; samo v Sloveniji je takih 17,2 % podjetij.**

Podjetja, ki so imetniki pravic intelektualne lastnine, kot so blagovne znamke ali patenti, so zaradi kršitve njihovih pravic poročala o izgubi prometa (33 %), škodi njihovem ugledu (27 %) in izgubi konkurenčne prednosti (15 %).

Danes ima manj kot 9 % vseh MSP v EU v lasti registrirane pravice intelektualne lastnine. Vendar pa za tiste, ki jih imajo, te pravice pomenijo pomembno razliko: MSP, ki so imetniki pravic intelektualne lastnine, kot so patenti, modeli ali blagovne znamke, imajo 68 % višji prihodek na zaposlenega kot tista, ki jih nimajo, njihovi zaposleni pa prejemajo višje plače.

Urad EUIPO je v sodelovanju z Evropsko komisijo in nacionalnimi uradi držav članic za intelektualno lastnino začel izvajati [program *Ideas Powered for Business*](#), v okviru katerega je vzpostavil [sklad za MSP v višini 20 milijonov EUR](#), za ozaveščanje o pomenu intelektualne lastnine in za pomoč MSP pri povečevanju njihove konkurenčnosti na trgu. Ta pobuda subvencionira storitve pregleda intelektualne lastnine in 50 % pristojbin za prijave blagovnih znamk in modelov na nacionalni ali regionalni ravni ali ravni EU, več tisočim MSP pa pomaga pri razvoju njihovih strategij intelektualne lastnine v teh težkih časih.

O URADU EUIPO

Urad [EUIPO](#) je decentralizirana agencija EU, ki ima sedež v Alicanteju v Španiji. Upravlja registracije blagovnih znamk Evropske unije in registriranih modelov Skupnosti, ki zagotavljajo varstvo intelektualne lastnine v vseh državah članicah EU. Urad EUIPO izvaja tudi dejavnosti sodelovanja z nacionalnimi in regionalnimi uradi za intelektualno lastnino EU.

[Evropski opazovalni urad za kršitve pravic intelektualne lastnine](#) je bil vzpostavljen leta 2009 za spodbujanje varstva in uveljavljanja pravic intelektualne lastnine ter pomoč v boju proti vse večji grožnji, ki jo pomenijo kršitve pravic intelektualne lastnine v Evropi. Na podlagi Uredbe (EU) št. 386/2012 Evropskega parlamenta in Sveta je 5. junija 2012 prešel pod okrilje urada EUIPO.

Stik z mediji

Služba urada EUIPO za komuniciranje

Tel.: +34 653 674 113

press@euipo.europa.eu